

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. KO-09624/2012-ERU

V Jihlavě dne 25. září 2012

Číslo jednací: 09624-5/2012-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení sp. zn. KO-09624/2012-ERU zahájeném dne 31. srpna 2012 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s účastníkem řízení, kterým je společnost ZEMTEX stav s.r.o., IČ: 27848108, se sídlem Slavníkova 2357/9, 169 00 Praha 6 - Břevnov, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, společnost ZEMTEX stav s.r.o., IČ: 27848108, se sídlem Slavníkova 2357/9, 169 00 Praha 6 - Břevnov, se tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, prováděl dne 28. září 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení u domu č. p. 251 v katastrálním území Lutín, okres Olomouc, v souvislosti se stavbou vodního díla „Vodovod Lutín, propojení Lutín – Třebčín“ řízený protlak, kdy při následném zatahování vodovodního potrubí došlo rozšiřovací hlavou k poškození mechanické celistvosti středotlakého plynovodu PE d 110, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu, dopustil správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

II. Dle ust. § 91a odst. 4 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení, společnosti ZEMTEX stav s.r.o., IČ: 27848108, se sídlem Slavníkova 2357/9, 169 00 Praha 6 - Břevnov, za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 40 000 Kč** (slovy: čtyřicet tisíc korun českých), která je splatná do 15 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na Příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 3754-2421001/0710, variabilní symbol 08012.

III. Dle ust. § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výtěžku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, se účastníkovi řízení, společnosti ZEMTEX stav s.r.o., IČ: 27848108, se sídlem Slavníkova 2357/9, 169 00 Praha 6 - Břevnov, ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 15 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, Na příkopě 28, 110 03 Praha 1, č. ú. 3754-2421001/0710, variabilní symbol 080121.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 31. srpna 2012 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil ve smyslu ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) správní řízení z moci úřední s účastníkem řízení, společností ZEMTEX stav s.r.o., IČ: 27848108, se sídlem Slavníkova 2357/9, 169 00 Praha 6 - Břevnov (dále jen „účastník řízení“), ve věci možného podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), kterého se měl účastník řízení dopustit tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 28. září 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení u domu č. p. 251 v katastrální území Lutín, okres Olomouc, v souvislosti se stavbou vodního díla „Vodovod Lutín, propojení Lutín – Třebčín“ při realizaci vodovodního řadu řízený protlak, kdy při následném zatahování vodovodního potrubí došlo k poškození mechanické celistvosti středotlakého plynovodu PE d 110, a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jeho provozu.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly, zahájené dne 20. února 2012 podle ust. § 12 odst. 2 písm. a) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Kontrola byla provedena na základě pověření Úřadu č. j. 01387-2/2012-ERU ze dne 13. února 2012, vydaného ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. V rámci kontroly bylo provedeno dne 20. února 2012 místní šetření a byl z něj pořizen záznam č. j. 01387-3/2012-ERU. Na základě provedeného šetření byly účastníkovi řízení Úřadu předány podklady, které kontrolní orgán požadoval při zahájení kontroly.

II. Kontrolní zjištění

Při kontrole bylo zjištěno, že účastník řízení prováděl dne 28. září 2011 v prostoru ochranného pásma plynárenského zařízení řízený protlak v přímé souvislosti se stavbou vodního díla „Vodovod Lutín, propojení Lutín – Třebčín“, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 1436 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 125 minut), dle provozních dat zaznamenaných v Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení [REDAKCE] ze dne 31. října 2011. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky zemního plynu ke dvěma konečným zákazníkům. Před samotným zahájením řízeného protlaku došlo v blízkosti místa křížení s plynovodem k ručnímu výkopu sondy, kdy středotlaký plynovod byl v tomto místě obnažen a jeho hloubkové uložení bylo cca 1 m pod povrchem. Sonda byla vykopána v bezprostřední blízkosti místní komunikace, přičemž samotné křížení protlaku s plynovodem bylo dle projektové dokumentace až pod místní komunikací. Účastník řízení předpokládal na základě vykopané sondy hloubkové uložení plynovodu pod vozovkou cca 1 m. Účastník řízení provedl pilotní vrt protlaku a při následném zatahování vodovodního potrubí došlo rozšiřovací hlavou k poškození středotlakého plynovodu v hloubce cca 2 m. Mezi místem ručně kopané sondy a místem řízeného protlaku došlo k nepředvídatelné změně výškového uložení středotlakého plynovodu.

Vzniklé poškození středotlakého plynárenského zařízení bylo okamžitě nahlášeno místně příslušnému provozovateli distribuční soustavy (společnosti SMP Net, s.r.o., IČ: 27768961, se sídlem Hornopolská 3314, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava), který z místa aktivního zásahu pořídil podrobnou fotodokumentaci o rozsahu poškození a následně zajistil jeho fyzickou opravu. Zjištěné skutečnosti o důsledcích počínání účastníka řízení v ochranném pásmu zařízení distribuční soustavy jsou zaznamenány v Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení [REDAKCE] ze dne 25. září 2011 (potvrzený Protokolem poškození plynárenského zařízení ze dne 31. října 2011). O provedeném poškození plynovodního zařízení byl pořízen písemný záznam do Denního záznamu stavby (den 27. září 2011, list [REDAKCE]). Uvedené skutečnosti byly potvrzeny prokuristou účastníka řízení panem Ing. Svatomírem Hlavinkou v Záznamu o místním šetření ze dne 20. února 2012.

Stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele výstavby vodního díla, byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení, vydaného dne 2. srpna 2010 speciálním stavebním úřadem ke zřízení stavby vodního díla na vymezených pozemcích katastrálních území Lutín a Třebčín (Magistrát města Olomouce - odbor životního prostředí, oddělení vodního hospodářství (č.j.: [REDAKCE]), a to ve shodě ověřeného záměru investora (tj. Obec Lutín, Lutín 203, 783 49 Lutín, IČ: 00299189) s polohopisným uspořádáním stavby vodního díla (tj. „Vodovod Lutín, propojení Lutín - Třebčín“), zakládajícího právo stavebníka k realizaci předmětu díla ve smyslu technické dokumentace, odsouhlasené ve vodoprávním řízení.

Hlavním dodavatelem stavby byla společnost ARKO TECHNOLOGY, a.s., IČ: 00219169, se sídlem Vídeňská 108, 619 00 Brno, která uzavřela před započítím stavebních prací smlouvu o dílo se společností MOBIKO plus a.s., IČ: 26788675, se sídlem Hranická 293/5, Krásno nad Bečvou, 757 01 Valašské Meziříčí.

Dále pak bylo v rámci provedené kontroly zjištěno, že dne 1. září 2011 byl smlouvou o dílo upraven smluvní vztah mezi společností MOBIKO plus a.s., v postavení zhotovitele kompletní stavby vodního díla a společností ZEMTEX stav s.r.o., v postavení subdodavatele části stavby vodního díla realizované řízeným protlakem.

Vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bylo prostřednictvím zástupce investora stavby vodního díla (tj. VODING HRANICE, spol. s r.o., IČ: 42866456, se sídlem Zborovská 583, 753 01 Hranice) požadováno a následně správcem plynárenského zařízení, společností RWE Distribuční služby, s.r.o., dne 18. srpna 2009 vydáno společně s informativním zákresem situace do mapových podkladů.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla zhotoviteli stavby vodního díla prokazatelně známa z protokolárně předaného obvodu specifikovaného staveniště (dle Zápisu o předání a převzetí staveniště ze dne 1. září 2011) a příslušné projektové dokumentace.

Zhotovitel stavby vodního díla požádal, v rámci svých povinností před vlastním zahájením stavebních prací, o přesné vytýčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Přesné vytýčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., IČ: 27935311, se sídlem Plynárenská 499/1, 657 02 Brno, v zájmovém území výstavby prokazatelně provedeno (barvou) na osu potrubí pro společnost MOBIKO plus a.s., IČ: 26788675, se sídlem Hranická 293/5, Krásno nad Bečvou, 757 01 Valašské Meziříčí (dle protokolu o vytýčení plynárenského zařízení ze dne 2. září 2011, který obsahuje písemné vymezení podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení), která následně předala tento protokol účastníkovi řízení.

Tyto zjištěné skutečnosti vychází z podkladů obsažených v kontrolním spisu Úřadu a jsou uvedeny také v Protokolu č. K003212 o výsledku kontroly ze dne 13. března 2012, se kterým byl prokurista účastníka řízení, pan Ing. Svatomír Hlavinka dne 16. března 2012 prokazatelně seznámen při převzetí stejnopisu uvedeného protokolu a tuto skutečnost současně potvrdil svým podpisem.

III. Vyjádření účastníka řízení k protokolu o výsledku kontroly

Účastník řízení se k protokolu o výsledku kontroly nikterak nevyjádřil, ani nevzněl námitky k průběhu kontroly či jejím závěrům.

IV. Průběh správního řízení

Na základě skutečností zjištěných při provedené kontrole, zahájil po vyhodnocení všech uvedených skutečností Úřad podle ust. § 46 správního řádu správní řízení z moci úřední. Zahájení správního řízení bylo účastníku řízení sděleno oznámením o zahájení správního řízení č. j. 09624-1/2012-ERU dne 31. srpna 2012 s poučením o právu podat návrhy na doplnění řízení ve smyslu ust. § 36 správního řádu. Účastník řízení tohoto práva nevyužil a nezaslal žádné návrhy na doplnění řízení, ani nenavrhнул žádné další důkazy.

Správní orgán převzal do správního spisu dne 6. září 2012 kontrolní spis, sp. zn. KO-01387/2012-ERU, o čemž vyhotovil záznam o vložení do spisu č. j. 09624-3/2012-ERU. Správní orgán považoval skutečnosti vyplývající z kontrolního spisu sp. zn. KO-01387/2012-ERU, který převzal, za zcela dostačující a sám z moci úřední další dokazování v průběhu správního řízení nedoplnil.

Dne 18. září 2012 zaslal správní orgán účastníku řízení oznámení o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí č. j. 09624-4/2012-ERU, které účastník řízení obdržel dne 19. září 2012. V něm správní orgán informoval účastníka řízení, v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu, o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí ke všem podkladům rozhodnutí. Účastník řízení této možnosti nevyužil a vyjádření k podkladům rozhodnutí nezaslal.

Správní orgán s ohledem na průběh správního řízení, s ohledem na to, že se účastník řízení nevyjádřil k podkladům řízení, ani nenavrhнул provedení dalších důkazů a neučinil jiné návrhy směrem ke správnímu orgánu, a v souladu se zásadou materiální pravdy, která je zakotvena v ustanovení § 3 správního řádu, dospěl k závěru, že veškeré podklady, které měl k dispozici pro vedení správního řízení a následné vydání tohoto rozhodnutí, jsou úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 výše uvedeného zákona.

V. Popis skutkového stavu věci

Hlavním dodavatelem stavby byla společnost ARKO TECHNOLOGY, a.s., IČ: 00219169, se sídlem Vídeňská 108, 619 00 Brno, která uzavřela před započatím stavebních prací smlouvu o dílo se společností MOBIKO plus a.s., IČ: 26788675, se sídlem Hranická 293/5, Krásno nad Bečvou, 757 01 Valašské Meziříčí.

Dne 1. září 2011 byl smlouvou o dílo upraven smluvní vztah mezi společností MOBIKO plus a.s. v postavení zhotovitele kompletní stavby vodního díla a účastníkem řízení v postavení subdodavatele části stavby vodního díla realizované řízeným protlakem.

Stavebně technická činnost oprávněného zhotovitele stavby vodního díla, byla realizována v souladu s podmínkami pravomocného stavebního povolení, vydaného dne

2. srpna 2010 speciálním stavebním úřadem ke zřízení stavby vodního díla na vymezených pozemcích katastrálních území Lutín a Třebčín (Magistrát města Olomouce - odbor životního prostředí, oddělení vodního hospodářství), č. j. [REDAKCE], a to ve shodě ověřeného záměru investora (tj. Obec Lutín, IČ: 00299189, Lutín 203, 783 49 Lutín) s polohopisným uspořádáním stavby vodního díla, tj. „Vodovod Lutín, propojení Lutín - Třebčín“, zakládajícího právo stavebníka k realizaci předmětu díla ve smyslu technické dokumentace, odsouhlasené ve vodoprávním řízení.

Vyjádření o existenci plynárenského zařízení v zájmovém území výstavby, spolu s vymezením podmínek pro provádění zemních výkopových prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení, bylo prostřednictvím zástupce investora stavby vodního díla (tj. VODING HRANICE, spol. s r.o., IČ: 42866456, se sídlem Zborovská 583, 753 01 Hranice) požadováno a následně správcem plynárenského zařízení dne 18. srpna 2009 vydáno společně s informativním zákresem situace do mapových podkladů.

Vlastní existence plynárenského zařízení byla zhotoviteli stavby vodního díla prokazatelně známa z protokolárně předaného obvodu specifikovaného staveniště (dle Zápisu o předání a převzetí staveniště ze dne 1. září 2011) a příslušné projektové dokumentace.

Zhotovitel stavby vodního díla požádal, v rámci povinností zhotovitele stavby před vlastním zahájením stavebních prací, o přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu. Přesné vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo prostřednictvím společnosti RWE Distribuční služby, s.r.o., IČ: 27935311, se sídlem Plynárenská 499/1, 657 02 Brno, v zájmovém území výstavby prokazatelně provedeno (barvou) na osu potrubí pro společnost MOBIKO plus a.s., IČ: 26788675, se sídlem Hranická 293/5, Krásno nad Bečvou, 757 01 Valašské Meziříčí (dle protokolu o vytyčení plynárenského zařízení ze dne 2. září 2011, který obsahuje písemné vymezení podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu plynárenského zařízení), která následně předala tento protokol účastníkovi řízení.

Účastník řízení prováděl dne 28. září 2011 v prostoru ochranného pásma plynárenského zařízení řízený protlak v přímé souvislosti se stavbou vodního díla „Vodovod Lutín, propojení Lutín – Třebčín“, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, v konečném důsledku pak znamenající únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 1436 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 125 minut), dle provozních dat zaznamenaných v Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení [REDAKCE] ze dne 31. října 2011. V důsledku poškození zařízení plynárenské distribuční soustavy došlo k přerušení dodávky zemního plynu ke dvěma konečným zákazníkům. Před samotným zahájením řízeného protlaku došlo v blízkosti místa křížení s plynovodem k ručnímu výkopu sondy, kdy středotlaký plynovod byl v tomto místě obnažen a jeho hloubkové uložení bylo cca 1 m pod povrchem. Sonda byla vykopána v bezprostřední blízkosti místní komunikace, přičemž samotné křížení protlaku s plynovodem bylo dle projektové dokumentace až pod místní komunikací. Účastník řízení předpokládal na základě vykopané sondy hloubkové uložení plynovodu pod vozovkou cca 1 m. Účastník řízení

provedl pilotní vrt protlaku a při následném zatahování vodovodního potrubí došlo rozšiřovací hlavou k poškození středotlakého plynovodu v hloubce cca 2 m. Mezi místem ručně kopané sondy a místem řízeného protlaku došlo k nepředvídatelné změně výškového uložení středotlakého plynovodu.

Vzniklé poškození středotlakého plynárenského zařízení bylo okamžitě nahlášeno místně příslušnému provozovateli distribuční soustavy (společnosti SMP Net, s.r.o., IČ: 27768961, se sídlem Hornopolní 3314, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava), který z místa aktivního zásahu pořídil podrobnou fotodokumentaci o rozsahu poškození a následně zajistil jeho fyzickou opravu. Zjištěné skutečnosti o důsledcích počínání účastníka řízení v ochranném pásmu zařízení distribuční soustavy jsou zaznamenány v Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 25. září 2011 (potvrzený Protokolem poškození plynárenského zařízení ze dne 31. října 2011). O provedeném poškození plynovodního zařízení nebyl pořízen písemný záznam do Denního záznamu stavby. Uvedené skutečnosti byly potvrzeny prokuristou účastníka řízení panem Ing. Svatomírem Hlavinkou v Záznamu o místním šetření ze dne 20. února 2012.

VI. Právní hodnocení

Správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci vedeného správního řízení se správní orgán zabýval správním deliktem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu stanoveného v ust. § 68 odst. 3 téhož zákona.

Z ust. § 68 odst. 3 energetického zákona přitom vyplývá, že v ochranném pásmu je zakázáno provádět činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Toto ustanovení stanoví skutkovou podstatu správního deliktu ohrožovacího.

Při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo něj navíc ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Uvedené ustanovení tak představuje též kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu a to tak, aby nedošlo k jeho narušení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je následkem obsaženým ve skutkové podstatě správního deliktu poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pouze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo něj) mezi nímž a způsobeným následkem

je příčinná souvislost, tj. pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl účastník řízení, který svými vlastními silami prováděl řízený protlak, při kterém došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110.

Správní orgán se tak při posuzování správního deliktu účastníka řízení mimo jiné zabýval skutkovým průběhem jeho jednání (tedy zejména, zda činnost prováděl v ochranném pásmu a zda věděl, že činnost, kterou provádí, podléhá omezení ve smyslu energetického zákona), dále pak mimo jiné otázkou, zda účastník řízení prováděl výkopové práce s maximální opatrností.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor v bezprostřední blízkosti plynárenského zařízení, který činí u nízkotlakých a středotlakých plynovodů a plynovodních přípojek, jimiž se rozvádí plyn v zastavěném území obce 1 m na obě strany od půdorysu, u ostatních plynovodů a plynovodních přípojek 4 m na obě strany půdorysu a u technologických objektů 4 m od půdorysu.

Tím, že účastník řízení prováděl dne 28. září 2011 v prostoru ochranného pásma plynárenského zařízení práce související s realizací řízeného protlaku, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE d 110, postupoval tedy v rozporu s díkci § 68 odst. 3 energetického zákona. Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 1438 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 125 minut), v jehož důsledku došlo k přerušení dodávky zemního plynu ke dvěma konečným zákazníkům.

Správní orgán bezpochyby prokázal, že účastník řízení prováděl práce v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 2 písm. a) energetického zákona, tedy v oblasti souvislého prostoru 1 metru od středotlaké plynovodní přípojky. Ochranné pásmo jako takové přitom vzniká dnem nabytí právní moci územního rozhodnutí o umístění stavby nebo souhlasu s umístěním stavby, přičemž pokud není podle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, vyžadován ani jeden z těchto dokladů, potom dnem uvedení plynárenského zařízení do provozu. Tím, že účastník řízení svým jednáním narušil plynárenské zařízení jako takové, není pochyb o tom, že práce prováděl v prostoru ochranného pásma.

Správní orgán v rámci řízení prokázal, že vlastní existence plynárenského zařízení byla účastníku řízení prokazatelně známa z převzaté projektové dokumentace. Tuto skutečnost správní orgán dovodil zejména z Protokolu o vytyčení ze dne 2. září 2011. Vědomost účastníka řízení o existenci ochranného pásma v místě provádění prací správní orgán vyvozuje rovněž i z toho, že účastník řízení provedl ruční výkop sondy a tím zjistil přesné hloubkové uložení plynovodu, tudíž si byl nepochybně vědom skutečnosti, že se v místě provádění prací ochranné pásmo nachází a má tedy povinnost postupovat v souladu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona. Přesto takto nepostupoval.

Po provedení pilotního vrtu protlaku prováděl účastník řízení následné zatahování vodovodního potrubí, při němž došlo rozšiřovací hlavou k poškození středotlakého plynovodu PE d 110. Správní orgán tak prokázal, že účastník řízení předmětný plynovod poškodil v rozporu s ust. § 68 odst. 3 věta druhá. Použití strojní mechanizace v prostoru ochranného pásma přitom nelze v žádném případě chápat jako bdělý postup účastníka řízení ve smyslu ust. § 68 odst. 3 věta druhá.

Dalším znakem zákazu provádění činností v ochranném pásmu ve smyslu ust. § 68 odst. 3 energetického zákona je, že tyto činnosti nesmí za žádných okolností ohrozit plynárenské zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu. Spolehlivost provozu je přitom nutné chápat jako stav, kdy zařízení umožňuje nepřetržitý provoz a dodávky směrem k určeným zákazníkům. Bezpečnost provozu nadto představuje stav, kdy nemůže dojít k ohrožení života, zdraví nebo majetku osob.

Účastník řízení svým jednáním způsobil únik zemního plynu do ovzduší v celkovém množství 1436 m³ (s délkou trvání poruchového prostoje po dobu 125 minut), v jehož důsledku došlo k přerušení dodávky zemního plynu ke dvěma konečným zákazníkům. Svým jednáním tak účastník ohrozil spolehlivost a bezpečnost provozu dotčeného plynárenského zařízení.

Správní orgán na základě výše uvedeného zjistil a prokázal, že účastník řízení v rozporu s ust. 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 28. září 2011 v ochranném pásmu plynárenského zařízení u domu č. p. 251 v katastrální území Lutín, okres Olomouc, v souvislosti se stavbou vodního díla „Vodovod Lutín, propojení Lutín – Třebčín“ řízený protlak, kdy při následném zatahování vodovodního potrubí došlo k poškození mechanické celistvosti středotlakého plynovodu PE d 110 a touto činností v konečném důsledku ohrozil spolehlivost a bezpečnost jejího provozu.

Tímto svým jednáním se dopustil správního deliktu ve smyslu ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Z tohoto důvodu přistoupil správní orgán k uložení pokuty.

VII. Udělení pokuty

Správní úřad se nejprve zabýval otázkou, zda jsou naplněny podmínky uvedené v ustanovení § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Z podkladů, které měl Úřad k dispozici, nicméně nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, která by umožnila liberaci účastníka řízení, co se týče jeho právní odpovědnosti za spáchaný delikt podle ustanovení § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona. Úřad proto přistoupil k uložení pokuty v takové výši, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, lze uložit podle ust. § 91a odst. 4 téhož zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Úřad přihlížel při stanovení výše pokuty ke všem uvedeným skutečnostem zjištěným ve správním řízení zahájeném dne 31. srpna 2012 v předmětné věci. Zejména přihlížel ve smyslu ust. § 91d odst. 2 energetického zákona k závažnosti správního deliktu, ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, době trvání a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Správní orgán má za to, že účastník řízení nevyvaložil veškeré úsilí, které bylo v přímé souvislosti se způsobem prováděné činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy požadováno a ne zvolil pro tuto činnost takový stupeň obezřetnosti a míru opatrnosti, aby k poškození podzemního středotlakého plynárenského zařízení nedošlo. Tuto skutečnost vnímá správní orgán jako přitěžující, neboť pokud by si účastník řízení počínal bděle, k narušení plynárenského zařízení nemuselo nezbytně dojít.

Správní orgán také posuzoval otázku způsobu spáchání správního deliktu. Zejména bylo při posuzování těchto skutečností přihlédnuto k faktu, že zemní práce byly prováděny v ochranném pásmu prostřednictvím strojní mechanizace. Správní orgán zastává názor, že poškozením plynárenského zařízení může být způsoben závažný následek, který může ohrozit spolehlivost a bezpečnost plynárenské soustavy jako takové. Především se jedná o možný únik plynu do ovzduší, možné přerušování dodávky konečným zákazníkům a také možnost, že nedodržením stanovených povinností a právních předpisů může dojít k ohrožení zdraví a života zúčastněných osob. Zejména z důvodu možného ohrožení života a zdraví osob jsou pro práci v ochranném pásmu stanovena přísná pravidla a podmínky, které se musejí bezpodmínečně dodržovat, a k jejichž porušení bylo přihlédnuto jako k přitěžující okolnosti při stanovení výše pokuty.

Správní orgán při stanovení výše pokuty přihlédl také k dalším následkům, které jsou vázány na energetickou důležitost předmětného zařízení, a to k úniku plynu do ovzduší a přerušování dodávky konečným zákazníkům. Účastníku řízení je vytýkáno, že poškodil středotlaký plynovod PE d 100 a v důsledku tohoto poškození došlo k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové hodnotě 1436 m³ a k odstavení dodávky zemního plynu ke dvěma odběratelům. Tyto údaje vypovídají o nízké energetické důležitosti plynárenského zařízení, které účastník řízení narušil, a správní orgán k této skutečnosti přihlédl při stanovení výše pokuty jako k polehčující okolnosti.

Charakteristickým znakem tzv. správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy o odpovědnost za výsledek. Je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu uvedených prací počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy, v daném případě zájem na ochraně zařízení plynárenské soustavy a zájem na bezporuchové dodávce

plynu pro jeho konečné zákazníky. To v praxi znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Způsob jak naplnit tato ustanovení zákona sám energetický zákon účastníku řízení neurčuje, činí jej však plně odpovědným za výsledek. Ačkoliv není správní orgán povinen zabývat se a posuzovat subjektivní stránku věci, je nutno přihlídnout ke skutečnosti, že úmyslem účastníka řízení zjevně nebylo porušit zákon, k čemuž však v konečném důsledku přesto došlo. Tuto skutečnost považuje správní orgán za polehčující okolnost, kterou zohlednil při stanovení výše pokuty.

V neposlední řadě se Úřad zabýval taktéž zjištěnou délkou trvání protiprávního stavu. Při poškození výše uvedeného plynárenského zařízení došlo v konečném důsledku k úniku zemního plynu do ovzduší v celkové délce trvání pouze po dobu 125 minut. Tuto skutečnost nemohl však účastník řízení více ovlivnit, neboť vzniklé poškození předmětného zařízení bylo z jeho strany bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. Ke skutečnosti, že došlo k bezprostřednímu nahlášení poškození předmětného zařízení, bylo přihlídnuto při stanovení výše pokuty také jako k polehčující okolnosti.

Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona účastníky řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. Na straně účastníka řízení je tedy třeba uvést, že není evidován v rámci žádného jiného správního řízení o uložení pokuty za porušení ustanovení energetického zákona ve věcné působnosti Úřadu. Lze tak říct, že účastník řízení porušil tento právní předpis poprvé, což je zohledněno při stanovení výše pokuty jako polehčující okolnost.

Co se týče osoby pachatele správního deliktu, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že „správní orgán ukládající pokutu za správní delikt je povinen přihlídnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí“.

V souvislosti s výše uvedeným se tedy Úřad při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Z výkazu zisků a ztrát účastníka řízení uveřejněné ve sbírce listin obchodního rejstříku vyplývá, že v roce 2009 dosáhl účastník řízení tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb ve výši 11 729 000 Kč a celkového zisku před zdaněním ve výši 163 000 Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal účastník řízení ve výši 347 000 Kč. Dále z výkazu zisků a ztrát vyplývá, že v roce 2010 dosáhl účastník řízení tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb ve výši 23 277 000 Kč a celkového zisku před zdaněním ve výši 743 000 Kč, přičemž provozní výsledek hospodaření vykázal účastník řízení ve výši 941 000 Kč. S ohledem na uvedené údaje je zřejmé, že uložená pokuta nemůže být v žádném případě považována za finanční ohrožení podnikání či existence účastníka řízení a nemá tedy likvidační charakter.

Ukládaná pokuta musí být pro pachatele citelná, neboť v opačném případě by její efekt byl minimální. Správní orgán nepochybuje, že zaplacení uložené pokuty se negativně odrazí ve finanční situaci účastníka řízení. Takový dopad je však třeba považovat za základní charakteristiku správního trestu v podobě finanční sankce. Pokud by pokuta neměla negativní vliv na trestaného, neplnila by svou funkci represivní a individuálně preventivní. Zaplacení pokuty se tedy účastníka řízení jistým způsobem dotkne, vznikne mu určitá újma na majetku. Účastník řízení pokutou uloženou ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, však nebude ohrožen na své existenci, jeho chod nebude zásadním způsobem omezen, na druhé straně nicméně pocítí dopad uloženého správního trestu i v rovině materiální.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, tj. v dolním pásmu možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán proto považuje stanovenou výši pokuty za zcela přiměřenou míře a významu chráněného společenského zájmu, upraveného energetickým zákonem, a zároveň ji považuje za odstrašující a může tak plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Ve správním řízení je účastníku řízení výrokem II. tohoto rozhodnutí ukládána pokuta ve výši 40 000 Kč, a to za správní delikt podle energetického zákona. Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb. činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ustanovením § 152 správního řádu k předsedkyni Energetického regulačního úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

- Otisk úředního razítka -

Mgr. Eva Dlouhá, v. r.
oprávněná úřední osoba
sekce kontroly

